Temari.et

Amharic, 2015 EC, Grade 6 model exam, Yeka

Grade 6 · Amharic · 2015 E.C.

MARKING KEY — CONFIDENTIAL

Time allowed: 120 minutes **Questions:** 49 **Total marks:** 49

1. ምንባብ አሊ አምስት ዓመት እንኳን ሳይሞላው ነበር የሞቱት። በአብዛኞቹ የገጠር ልጆች ላይ እንደሚሰራው ሁሉ አሊም እረኝነት እጣው ፈንታው ሆነ። አንድ ቀን አሊ አጭር ግራር ሥር በሐሩር ጉልበት ተሸንፎ በራበው ሆዱ ተኝቶ ሳለ ከጆሮው ራቅ ወደጆሮው ቀረብ ራቅ ቀረብ የሚል ደስ የሚል ድምፅ ሰማ። ከሚያንጎላጅበት ቀና ሲል ድምፁ የሚመጣበትን አንድ ሽማግሌ ገበሬ የሚኖሩባትን አንዲት ደሳሳ ጐጆ ፈትለፊቱ አየ። አንዴ ቆም ብሎ እየሰማ አንዴ ወደ እሳቸው እየተጠጋ ቆሞ እያዳመጠ ወደ ጎጆዋ እየተጠጋ እየቆመ እየተራመደ ፊታቸው ተገተረ። በቀኝ ክንዳቸው ስር የሸጎጡዋትን ጥቅርሻ የለበሰች ክራር እየገፋ ቀና ብለው በትናንሽ አየኖቻቸው አዩት። አሊም በፀሀይ ግለት ያብረቀረቀ የጠቆረ ፊቱን እያሸ ሽማግሌው እግር ስር ቁጭ አለ። የጰጰስ ቆብ መስሎ ከተራሮች መኻል የጎላ ተራራ ሆኖ ጠፍጣፋ ምድር ላይ የተተከለው ዳዲሞስ እየመሸ ሲሄድ ግዝፊቱና ግርማው መታየቱ ቀርቶ እየሟሟ ሲጠፋ የሽማግሌው ድምፅና የክራር ግርፍ ብቻ አካባቢውን ዋጠው ። በአንድ ክንዱ ተደግፎ አቦ "ፋርጤን ፊታቸውንና ሁኔታቸውን በአይኑ እይቃኘ ሲያዳምጥ "መሸብህሐድ! በጎችህም እንዳይጣፋብህ" አሉትና በአንድ እጃቸው ራሱን ዳበሱት። አሊ በክራር ፍቅር ያኔ ነበር የተለከፈው። ምንጭ ኤክስትሪም አማርኛ 5-8 ክፍል የተወሰደ • አሊ እናቱን በሞት ያጣው መቼ ነው? (1)

A. በአንድ ዓመቱ
B. በሁለት ዓመቱ
C. በሶስት ዓመቱ
D. ✓ **አምስት ዓመት ሳይሞላው**

> **Answer:** D
> The story says his mother died before Ali had even turned five years old, which is exactly what option D says.

2. አሊ ከሚያንጐላጅበት ቀና እያለ ጽምፅ የሚመጣበትን ቦታ አጣራ። የተሰመረበት ቃል አሊ በምን ሁኔታ ላይ እንደነበረ ይገልጻል? (1)

A. በለቅሶ ላይ
B. በሳቅ ላይ
C. በትዝታ ላይ
D. ✓ **በእንቅልፍ ላይ**

> **Answer:** D
> ማንጐላጀት means to doze or nod off, so Ali was asleep when he heard the sound.

3. በምንባቡ እንደኛው አንቀጽ ውስጥ " ...በሐሩር ጉልበት ተሸንፎ " የሚለው ሐረግ ትርጉም ከሚከተሉት አማራጫች መካከል የትኛው ነው (1)

A. የስራጫና እስጎንብሶች
B. ✓ **የፀሐይ ግለት አድክሞት**
C. ጐልበተኛ ደብድቦ ጥሎት
D. ሰውዬው ተቆጥቶት

> **Answer:** B
> The phrase means the sun's heat had worn him out, not that a person beat him or was angry with him.

4. በሶስተኛው አንቀጽ ውስጥ ጥቅም ላይ ውለው የሚታዩት የስርዓተ ነጥብ አይነቶች ስንት ናቸው? (1)

A. ሁለት
B. ✓ **ሶስት**
C. አራት
D. አምስት

> **Answer:** B
> Count the different punctuation marks in the last paragraph: the full stop, the quotation marks and the exclamation mark make three.

5. በአብዛኛው የገጠር ልጆች የሚሰሩት ሥራ ምንድን ነው (1)

A. የዋሽንት ጨዋታ
B. ✓ **እረኝነት**
C. ንግድ
D. ሹፌር

> **Answer:** B
> The passage says most children in the countryside work as herders, and that became Ali's job too.

6. የሽማግሌው መኖሪያ ምን አይነት ነበር? (1)

A. ✓ **ደሳሳ ጎጆ**
B. የጎላ ተራራ
C. ከተራራው መሀል
D. ጠፍጣፋ ምድር ላይ

Answer: A
The old man lived in a small poor hut, which the passage calls a ደሳሳ ጎጆ.

7. ሽማግሌው ክንዳቸው ስር የሸጉጡዋትን ጥቀርሻ የለበሰችው ምንድን ነበረች? (1)

A. ሹራብ
B. ✓ **ክራር**
C. ዋሸንት
D. ልብስ

Answer: B
The soot covered thing tucked under the old man's arm was a krar, a stringed instrument.

8. " እየቃኘ" ሲል ምን ማለቱ ነው? (1)

A. እያመራ
B. እየተቀመጠ
C. ✓ **እየተመለከተ**
D. እየደነሰ

Answer: C
Here ቃኘ means to look over or examine something with the eyes, so it means እየተመለከተ.

9. መመሪያ ሁለት ከተራ ቁጥር %1-) ለቀረቡት ሰዋሰዋዊ የምርጫ ጥያቄዎች ትክክለኛ መልስ የያውን ፊደል ምረጥ /ጭ %1.ከሚከተሉት አማራጫች ውስጥ በፋቺ ልዩ የሆነው የቱ ነው (1)

A. ✓ **ደከመ**
B. ተመፀወተ
C. ለመነ
D. ቀላወጣ

Answer: A
Three of the words are about begging or asking for charity, so ደከመ, which means to get tired, is the odd one out.

10. ከሚከተሉት አማራጩች ውስጥ የተፀውኦ ስም የሆነው ምረጡ (1)

A. ✓ **ሰለሞን**
B. ወንበር
C. ወረቀት
D. ወንድ

Answer: A
A ተጸውኦ ስም is a proper name for one particular person or place, and only ሰለሞን is a name.

11. ቀጥሎ ከቀረቡት መካከል የወል ስም የሆነውን መረጥ/ጭ (1)

A. ዳንኤል
B. ራስዳሸን
C. ኬንያ
D. ✓ **ቤት**

Answer: D
A ወል ስም names a whole class of things, and ቤት stands for any house, not one particular one.

12. እመቤት ጎበዝ ተማሪ ናት። የአ/ነገሩ ባለቤት ----------- ነው (1)

A. ተማሪ
B. ጎበዝ
C. ናት
D. ✓ **እመቤት**

Answer: D
The subject is the person the sentence is about, and here that is እመቤት.

13. አንድ አይነት የሆኑ ነገሮች በጋራ የሚጠሩበት ስም /መጠሪያ ----------- ነው (1)

A. የተፀኦ ስም

B. ✓ **የወል ስም**

C. የጥቅልስም

D. የረቂቅ መጠሪ ስም

Answer: B
When one name covers every member of a group, such as ተማሪ or ወንበር, it is called a ወል ስም.

14. ትርጉም የሌለው ብቻውን መቆም የማይችል ምዕላድ ------ ይባላል (1)

A. ነፃ ምዕላድ

B. ✓ **ጥገኛ ምዕላድ**

C. ግስ

D. ባለቤት

Answer: B
A ጥገኛ ምዕላድ cannot stand alone; it only works when attached to another word, like the plural ending in ቤቶች.

15. " እየሄደች" የሚለው ምዕላድ ተተንትኖ ሲጻፍ ---------- ይሆናል (1)

A. እየ-ሔደች

B. እ-ሔደ-ች

C. ✓ **እየ-ሔደ-ች**

D. እ-የ-ሄ-ደ-ች

Answer: C
The word is made of the prefix እየ, the verb ሄደ and the feminine ending ች, so it splits into three pieces.

16. የአንቀጽ መሰረታዊ አካላት የምንላቸው የትኞቹ ናቸው (1)

A. ነፃ ምዕላድና ጥገኛ ምዕላድ

B. ባለቤትና ተሳቢ

C. ✓ **ኃይለቃልና መዘርዝር**

D. የወልና የተደውኦ ስም

Answer: C
Every paragraph has a ኃይለ ቃል, the main idea sentence, and መዘርዝር, the sentences that explain it.

17. አ/ነገሮች እርስ በርሳቸው ተገጣጥመው አንድ ነጠላ ሀሳብ ብቻ ለመግለፅ የሚያገለግል አነስተኛ የድርሰት ክፍል ------ ይባላል (1)

A. ✓ **አንቀጽ**

B. ድርሰት

C. አ/ነገር

D. ግጥም

Answer: A
A group of sentences that work together on one idea is called an አንቀጽ, a paragraph.

18. ከሚከተሉት አማራጮች ውስጥ ነፃ ምዕላድ የሆነውን ቃል ምረጡ (1)

A. ✓ **እርሳስ**

B. አስደነገጠ

C. ወንበሩ

D. ቤቶች

Answer: A
A ነፃ ምዕላድ is a word that has meaning by itself with nothing added, and እርሳስ is the only such word here.

19. በፅሁፍ ያለን መልዕክት/ሀሳብ በአግባቡ እንዲረዱት ያደርጋል (1)

A. ✓ **ስርዓተ ነጥብ**

B. የቃል ክፍሎች

C. አንቀጽ

D. ቢጋር

Answer: A
Punctuation marks show where ideas stop and start, so the reader understands the writing correctly.

20. የአንቀጽን ቅርፅ የሚወስንልን ምንድን ነው (1)

A. ግጥም

B. ኃይለቃል

C. መዘርዝር

D. ✓ **ቢጋር**

Answer: D
A ቢጋር is the plan you draw before writing, and it decides the shape and order of the writing.

21. " እሱ"እሷ &እነሱ" የሚሉት ተውላጠ ስሞች ስንተኛ መደብ ናቸው? (1)

A. አንደኛ መደብ

B. ሁለተኛ መደብ

C. ✓ **ሶስተኛ መደብ**

D. መደብን አይገልጹም

Answer: C
Third person pronouns talk about someone who is not the speaker and not the listener.

22. ከሚከተሉት አማራጫች ውስጥ በብዙ ቁጥር የተገለፀው የቱ ነው (1)

A. መርከብ

B. በሬው

C. ✓ **ወንበሮች**

D. ልብስ

Answer: C
Only ወንበሮች means more than one, because of the ending ኦች.

23. " ፃፈች" የሚለው ቃል በምን ጾታ ተገለጿል (1)

A. በተባዕታይ

B. በተባዕታይና በአነስታይ

C. ✓ **በአነሰታይ**

D. መልሱ የለም

Answer: C
ፃፈች means she wrote, so the word is in the feminine form.

24. '1.መሀመድ ሻይ ጠጣ። በሚለው አ/ነገር መሀመድ የሚለውን ስም የሚተካው የተውላጠ ስም የቱ ነው (1)

A. እሳቸው

B. እኔ

C. እናንተ

D. ✓ **እሱ**

Answer: D
You replace the name of one boy or man with እሱ.

25. '3ሰምሶም የክፍላችን አለቃ ነው። የተሰመረበት ቃል አውዳዊ ፍቺው ---------- ነው (1)

A. ✓ **ሀላፊ**

B. ሀይለኛ

C. አሳዛኝ

D. ትሁት

Answer: A
In this sentence አለቃ means the one in charge of the class, so its meaning here is ሀላፊ.

26. '4.ይዘት /አንድ ነጥብ ለምን ያገለግላል (1)

A. ✓ **አሳጥሮ ለመጻፍ**

B. አጋኖ ለማቅረብ

C. ጥያቄ ለመጠየቅ

D. ተቃራኒ ሀሳብን ለመግለፅ

Answer: A
The one dot is used when we shorten words, so it helps us write in short form.

27. '5.ምዕላድ በስንት ይከፈላል (1)

A. ✓ **በሁለት**
B. በሶስት
C. በአራት
D. በአምስት

Answer: A
There are two kinds of morphemes, the free one that stands alone and the bound one that must attach to a word.

28. '6." እንግዳ " ለሚለው ቃል ተቃራኒውን ምረጡ (1)

A. ዘመድ
B. ወዳጅ
C. ✓ **ቤተኛ**
D. ዘመናዊ

Answer: C
A guest comes from outside, so the opposite is ቤተኛ, someone who belongs to the house.

29. '7.በሜዳው ላይ ነጭ ፍየል ይታያል። በአ/ነገሩ ውስጥ ያለው የስም ገላጭ -------- ነው (1)

A. ✓ **ነጭ**
B. በሜዳው
C. ላይ
D. ፍየል

Answer: A
ነጭ tells us what the goat is like, so it is the word that describes the noun.

30. '8." ከሰጠው " ይህ ቃል ቅጥያው በየት ቦታ ተቀጥሏል (1)

A. መነሻ ቅጥያ ብቻ ይዟል
B. መድረሻ ቅጥያ ይዟል
C. ✓ **መነሻና መድረሻ ቅጥያ**
D. ምንም ቅጥያ አልያዘም

Answer: C
The word has ከ added at the beginning and ው added at the end, so it carries both a prefix and a suffix.

31. (1.የግጥም አንድ መስመር ምን ይባላል (1)

A. ሐረግ
B. ✓ **ስንኝ**
C. ቤት
D. አንጓ

Answer: B
Each single line in a poem is called a ስንኝ.

32. (2.ከሚከተሉት አማራÄች ውስጥ ከግጥም ቃላት ውስጥ ይመደባል (1)

A. አንቀጽ
B. ✓ **ቤት መምቻ**
C. አ/ነገር
D. ቅጥያ

Answer: B
ቤት መምቻ, the rhyming word at the line end, is a term used in poetry.

33. (3.በአንድ ጉዳይ ላይ ብቻ ትኩረት የሚደርጉ የስንኞች ስብስብ -------- ይባላል (1)

A. ቤት
B. ቤት መምቻ
C. ✓ **አንጓ/አርኬ**
D. ስንኝ

Answer: C
Lines grouped together around one idea form a stanza, called አንጓ.

34. (4ቃላዊ ግጥም ማለት የሰነቃል ዘርፍ ሲሆን በ ------- ሲተላለፍ የመጣ ነው (1)

A. በፅሁፍ

B. በመፅሐፍ

C. በደብዳቤ

D. ✓ **በቃል**

Answer: D
ቃላዊ ግጥም is passed on by speaking it, not by writing it down.

35. (5ቃላዊ ግጥም መቼ ይዜማል /ይገጠማል (1)

A. በሀዘን ጊዜ

B. በበዓላት ጊዜ

C. በስራ ጊዜ

D. ✓ **ሁሉም መልስ ናቸው**

Answer: D
People sing oral poems on many occasions, so all the times listed are correct.

36. (6.የቃላዊ ግጥም ደራሲ ማን ነው (1)

A. ✓ **ማህበረሰቡ**

B. ዘሪሁን አስፋው

C. ሀዲስ አለማየሁ

D. በአሉ ግርማ

Answer: A
Nobody signs an oral poem, so the community itself is said to be its author.

37. (7.ይችን ማጭዴን ሆዷን አሟታል& እየቆረጠ ያጋድማታል ። ይህ ቃላት ግጥም በ --- ጊዜ ይዜማል (1)

A. ✓ **በአጨዳ ጊዜ**

B. በውቂያ ጊዜ

C. በቀረርቶ ጊዜ

D. በፋክራ ጊዜ

Answer: A
The sickle in the poem is cutting the crop, so it is sung at harvest time.

38. (8.እንጀራውን ጋግረሽ ከማን ጋር በላሸው& ጠላውንስ ጠምቀሽ ከማን ጋር ጠጣሸው& ደረት የሚመታ ጐረቤት ያጣሸው፡፡ ይህ ቃላት ግጥም ለምን አይነት ሴት የተገጠመ ነው (1)

A. ደግ በመሆኗ ለቅሶዋ ለደመቀላት ሴት

B. ዘመድ አልባ ሆና አልቃሽ ላጣች ሴት

C. ✓ **ንፋግ በመሆኗ ለቅሶዋ እንደነገሩ ለሆነላት ሴት**

D. ግጥሙ የሴትዮዋን ምንነት አይገልፅም

Answer: C
The poem blames a woman who never shared with her neighbours, so nobody came to mourn her properly.

39. (9በተራ ቁጥር አርባ ስምንት ላይ የቀረበው ቃላዊ ግጥም ስንት ስንኞችን ይዟል (1)

A. ✓ **ሶስት**

B. አራት

C. አምስት

D. ስድስት

Answer: A
That poem has three lines: the one about the bread, the one about the tella and the one about the missing neighbour.

40. ሞፈሩ የብረት ቀንበሩም የብረት ምድርን ያረሰበት ----፡፡ ግጥሙን ሊያሟላ የሚችል መድረሻ ሀረግ ----- ነው (1)

A. እህል ያስቀመጠበት

B. ሰው ያፈረሰበት

C. ✓ **እህል ያፈሰበት**

D. ያዘነበት ሰዓት

Answer: C
The line about ploughing the land is best completed by the line about pouring out grain, because the two lines match in sound and in meaning.

41. መመሪያ ሶስት ከተራ ቁጠር)6 እስከ)5 ለቀረቡት ቃላት ተመሳሳይ ፍቺ የያውን ቃል ምረጥ/ጭ)1.አፀፋ (1)

A. ውሸት

B. መንገድ

C. ✓ **ምላሽ**

D. ንዴት

Answer: C
አፀፋ means the answer or reply that comes back, so it is close to ምላሽ.

42. ማጠራቀም (1)

A. መበታተን

B. ✓ **ማከማቸት**

C. ማስፋፋት

D. መስረቅ

Answer: B
Both words mean to collect things and keep them together.

43. አመል)3አመል (1)

A. ፀባይ

B. ባህሪ

C. ክፋ

D. ✓ **ሀናለ መልስ ናቸው**

Answer: D
አመል means someone's habit or nature, so both ፀባይ and ባህሪ fit, which is what option D says.

44. ተስፋ (1)

A. ችሎታ

B. አጋጣሚ

C. ✓ **ምኞት**

D. ስልጠና

Answer: C
ተስፋ is what a person hopes or wishes for, so it is closest to ምኞት.

45. መመሪያ አራት ከተራ ቁጥር 56- 60 ለተዘረዘሩት ቃላት ተቃራኒያቸውን በመምረጥ መልስ/ሽ)6ማግኘት (1)

A. ማጐልበት

B. መኖር

C. ማፍራት

D. ✓ **ማጣት**

Answer: D
ማግኘት means to get something, so its opposite is ማጣት, to lose or not have it.

46. ባህላዊ (1)

A. የሚያምር

B. ✓ **ዘመናዊ**

C. ታሪክ

D. ግዙፍ

Answer: B
ባህላዊ means traditional, so the opposite is ዘመናዊ, modern.

47. መብለጥ (1)

A. ማደግ

B. ✓ **ማነስ**

C. መውጣት

D. መታየት

Answer: B
መብለጥ means to be more or greater, so the opposite is ማነስ, to be less.

48. በጋራ (1)

A. በአንድነት

B. በህብረት

C. ✓ **በግል**

D. ብዙ

Answer: C
በጋራ means together, so the opposite is በግል, on your own.

49. ምስጢር (1)

A. ድብቅ

B. ውሸት

C. እውነት

D. ✓ **ገሃድ**

Answer: D
ምስጢር is something kept hidden, so the opposite is ገሃድ, something out in the open.

— END OF MARKING KEY —